

Ցեղասպանության հակառակորդների միություն,
Մայնի Ֆրանկֆուրտ / Գերմանիա

**Արցախի դեմ հարձակողական և բնաջնջման պատերազմը՝ որպես 1915
թվականի ցեղասպանության շարունակություն:**

Դադարեցրե՛ք հայ ժողովրդի 2-րդ ցեղասպանությունը:

Արցախի Հանրապետության ճանաչու՛մ:

Բարև:

Բարի օր բոլորին: Սրտանց շնորհակալ եմ գիտաժողովի ղեկավարներին հրավերի համար:

Նախքան զեկուցումս սկսելը՝ ես խորագույն ակնածանքով և ոգեկոչմամբ խոնարհվում եմ հայ ժողովրդի զոհված նահատակների առջև, ովքեր իրենց կյանքն են զոհել Ադրբեջանի և նրա հանցակից Թուրքիայի նենգ և ցեղասպան ծրագիրը կանխարգելելու և իրենց հայրենիքը պաշտպանելու համար: Ես ողջունում եմ Արցախի Հանրապետության ինքնապաշտպանության քաջարի զինված ուժերին, որոնք պաշտպանում են իրենց հայրենիքը ֆաշիստական հարձակումից, պաշտպանում են իրենց քաղաքացիներին, անձնուրաց դիմադրություն են ցույց տվել և հերոսաբար դիմակայել են:

Ողջունում եմ նաև Ադրբեջանի այն մարդկանց և ընդդիմադիր ուժերին, որոնք ծանրագույն պայմաններում ցանկացած եղանակով բացահայտ կամ ոչ բացահայտ դիմադրություն են ցուցաբերում ֆաշիստական օլիգարխներին և նրանց թուրք հանցակիցներին ու նրանց մարդասպան և անիմաստ պատերազմին՝ այդ կերպ հակամարտության խաղաղ լուծմանը նպաստելու կամ դրա օգտին արտահայտվելու համար: Ես կիսում եմ ադրբեջանցի այն ծնողների ցավը, որոնք, հակառակ իրենց կամքի, պետական տեռորով և հարկադրանքով մարտադաշտ քշված իրենց զավակներին կորցրել են: Ես նրանց իմ խորին ցավակցությունն եմ հայտնում:

Ես կցանկանայի զեկուցումս սկսել՝ անդրադառնալով Առաջին աշխարհամարտի ժամանակ օսմանյան կամ թուրքական զինված ուժերի բարձրագույն հրամանատարության մի դավադրությանը, որի նպատակն էր մեկուսացնել, զրպարտել, նսեմացնել և ի վերջո բնաջնջել հայ ժողովրդին: Այն, բացի այդ, նաև նպատակ ուներ քողարկել կառավարման ողջ համակարգի անկարողությունը և նրա կողմից մարդկային քաղաքակրթության անիմաստ ոչնչացումն ու նրա

ցեղասպանական հանցագործությունը: Թուրքիայի կառավարության այդ դավադիր ծրագիրը համաշխարհային պատմության մեջ մտավ՝ որպես տխրահոշակ «դաշունահարվածի լեգենդ»: Այդ լեգենդը հետևյալն է ասում. «Եթե հայերը չդավաճանեին թուրք ազգին և նրան **թիկունքից դաշույնով չհարվածեին**, ապա Օսմանյան պետությունը և նրա դաշնակիցները կհաղթեին Առաջին համաշխարհային պատերազմում ու մի փառավոր տերություն կստեղծեին Ադրիատիկ ծովից մինչև Չինական պատը»:

Օսմանյան կայսրության ծայրամասային շրջանների աստիճանական փլուզումից, հատկապես Բալկաններում բազմակորուստ պարտությունից հետո օսմանյան պետության կառավարման մեջ տեղի ունեցավ ռազմավարության մի հիմնարար փոփոխություն: **Այդ հիմնարար փոփոխությունն արմատապես մերժում էր բազմազգ ազգային պետականությունը:** Այդ իսկ պատճառով նպատակ դրվեց ձևավորել սուննիական-իսլամական հավատը դավանող «միատարր» թուրքական ազգ, քրիստոնյա-տեղաբնիկ ժողովուրդներին բացառել ու վտարել, նրանց հարկադիր կերպով իսլամացնել կամ միաձուլել ոչ թուրք մուսուլմաններին՝ թուրքական տիրապետության ներքո, ինչպես նաև տերությունն ընդլայնել դեպի արևելք՝ նախ և առաջ միանալով Ադրբեջանի հետ:

Դա դիրքավորվելու և Առաջին համաշխարհային պատերազմին մասնակցելու վճռական պատճառն էր: Այդ արկածախնդրությունների իրականացման առաջին փորձը կատարեց օսմանյան բանակի շտաբի պետի նախկին տեղակալը՝ Էնվեր Փաշան: Իր գլխավոր հրամանատար Լիման ֆոն Սանդերսի ենթադրյալ հավանությամբ՝ Առաջին համաշխարհային պատերազմի բռնկումից հետո Էնվեր փաշան իր ամբողջ 3-րդ բանակը, բաղկացած 90. 000 մարդուց, առանց բավականաչափ ձմեռային սպառազինության, գրեթե առանց որևէ նյութատեխնիկական ապահովման, Սարիղամիշից անխղճաբար քշեց ձնամրրիկի մեջ: Դեկտեմբերի 22-ից հունվարի 15-ը, առանց որևէ թշնամու հանդիպելու, նա թողեց, որ ամբողջ 3-րդ բանակի գրեթե բոլոր անդամները ցրտահարվեն: Նա փորձեց իր իրականացրած զանգվածային սպանդի համար մեղադրել հայերին: Մեղավոր էին «հայ պարտիզանները», որոնք օգնել էին ռուսներին և թիկունքից «դաշունահարված» հասցրել օսմանյան բանակին:

Թուրքական կառավարությունն այդ հնարված գրպարտությունը դարձրեց պատրվակ՝ մի ամբողջ ազգի, այսինքն հայերին իրենց հայրենիքում՝ Արևմտյան Հայաստանում և ամբողջ պետության մեջ ոչնչացնելու, արևելյան Հայաստանը բռնակցելու, ինչպես նաև Օսմանյան պետությունը Ադրբեջանի հետ միավորելու համար: 105 տարի ի վեր նա երդվել է վրեժ լուծել և փնտրում է մոտակա նպաստավոր առիթը իր՝ ձնամրրիկի մեջ ավարտված երազանքը կրկին վերակենդանացնելու, այն է՝ **«երկու պետություններում գտնվող ազգը» մեկ պետության մեջ միավորելու,**

Հայաստանն ամբողջովին քարտեզից դուրս բերելու և ողջ հայ ազգին ոչնչացնելու համար: Աբդուլհամիդ II-ի դարաշրջանում տեղի ունեցած կոտորածները, Ադանայում տեղի ունեցած զանգվածային ջարդերը և 1915-1923 թվականների ցեղասպանությունը, ինչպես նաև յուրաքանչյուր նոր հարձակում ավարտվում էր հայերի կյանքի և հայկական տարածքի նորանոր կորուստներով: Մի տեղաբնիկ ժողովուրդ, հազարամյակներ ի վեր իր հայրենիքում ապրած և քաղաքակիրթ մի ազգ մարդկության այքերի առջև ուղղակիորեն սպանվեց հետամնաց և միջնադարյան բարբարոսության կողմից: **Պատերազմից հետո հանցագործներին պատասխանատվության ենթարկելու՝ մեծ տերությունների խոստումը, պարզվեց, որ ոչ այլ ինչ է, քան խաբեություն:**

Հոկտեմբերյան հեղափոխության միջոցով տեղի ունեցած՝ աշխարհի պառակտումը ցեղասպան հանցագործների համար ստեղծեց լավագույն պայմանները, որոնց ներքո նրանք իրենց ծառայություններն առաջարկեցին ինչպես **կապիտալիստական, այնպես էլ սոցիալիստական** ճամբարներին և հակասություններն առավելագույնս օգտագործեցին իրենց համար: Նրանք ճիշտ պահին շանտաժով և սպառնալիքներով, շողոքորթություններով և զիջումներով ինչպես կապիտալիստական, այնպես էլ սոցիալիստական ճամբարում նոր իրավիճակին հարմարվելու և Սևրի միջազգային պայմանագրի իրագործումը կանխելու, ինչպես և այն մեկ այլ պայմանագրով, այն է՝ Լոզանի պայմանագրով փոխարինելու վարպետներ էին: Նրանց նույնիսկ հաջողվեց բռնի կերպով արգելել տեղահանված հայերի, հույների և քրիստոնյա ասորիների վերադարձն իրենց հայրենիք և ցեղասպանությունից հետո գոհերի էթնիկական «գտումն» ու կողոպուտը միջազգային հանրությանը պրոպագանդել՝ որպես «հերոսական ազատագրական պայքար»:

Հայերի ցեղասպանությունը, սակայն, մնաց անպատիժ: Մարդկային քաղաքակրթությունը հայերին թողել է բախտի քմահաճույքին: Բացի ոչ բարձրաստիճան մի քանի հանցագործներից, որոնք Ստամբուլի ռազմական դատարանի միջոցով կախաղան հանվեցին, գրեթե ողջ թուրքական ղեկավար էլիտան, որն իր դաշնակիցների հավանությամբ ու աջակցությամբ կազմակերպել և իրականացրել է հայերի ու մյուս քրիստոնյա ժողովուրդների (հույների, այսինքն՝ Պոնտոսի հույների, ասորի արամեացիների) ցեղասպանությունը, մնաց անպատիժ: Լոզանում միջազգային հանրությունը սեղմեց արյունով շաղախված ձեռքերը, թափահարեց, նրանց «նորաստեղծ» **ցեղասպան պետությունը** (Թուրքիայի հանրապետություն) բեռնաթափեց և համաշխարհային հանրությանը ներկայացրեց՝ որպես «**ժամանակակից Թուրքիա**»:

Դա միջազգային հանրության, հատկապես մեծ տերությունների՝ գլխավորությամբ Մեծ Բրիտանիայի, Ֆրանսիայի և ԱՄՆ-ի, ամենաճակատագրական սխալն էր:

Նրանք, որոնք ցեղասպանությունից տուժած ժողովուրդներին և, ընդհանուր առմամբ, մարդկությանը դժբախտություն են փոխանցել, կարողացան շուտով հաստատել, որ կլինեն ընդօրինակողներ: Նացիստական կուսակցության պարագլուխ Ադոլֆ Հիտլերը և նրա ընկերները թուրքական ցեղասպանական հանցագործություններով հիացողներն էին: Իր տիրահոռչակ արտահայտությամբ՝ «Ո՞վ է հիմա խոսում հայերի բնաջնջման մասին», նա դա դարձրեց օրինակ իր հետագա հանցագործությունների համար: Չպատժված ցեղասպանությունը առնվազն 20 տարի անց բումերանգի պես կրկին վերադարձավ մարդկությանը՝ որպես **ՆԱՅԻՍՏԱԿԱՆ ԲԱՐԲԱՐՈՍՈՒԹՅՈՒՆ և Հոլոքոստ** և ստվերեց մարդկության դեմ կատարված բոլոր նախկին հանցագործությունները, որոնք մարդկությունը երբևէ տեսել էր:

Հոլոքոստն այն աստիճան ցնցեց մարդկության խիղճը, որ հասարակական ճնշումը երկբևեռ (կապիտալիստական և սոցիալիստական) աշխարհին հարկադրեց հակահիտլերյան կռալիցիայում միավորվել՝ ընդդեմ նացիստների: Հիտլերյան Գերմանիան ջախջախվեց, բայց նրա կուռքը և հանցակիցը (թուրքական պետությանը) խնայվեց: Վերջինս շարունակեց ոչ միայն վայելել անպատժելիությունը, այլև դա օգտագործեց, որպես կրկնակ հանցագործ, հետագա հանցագործություններ կատարելու համար: Ցեղասպան իշխանությունը կարողանում էր գոյատևել միայն հետագա հանցագործություններով, ինչպես օրինակ՝ հակաքրիստոնեական, հակահրեական, հակաքրդական և հակաալևիտական կոտորածներով, ընդհուպ՝ Դերսիմի ցեղասպանությամբ, նվաճողական պատերազմներով և հարևան երկրների, գործօրինակ՝ Կիպրոսի, Սիրիայի կամ Իրաքի տարածքների անեքսիաներով: Կարճ ասած՝ այն կարողացավ իրեն պահպանել միայն մարդկության դեմ նոր հանցագործությունների միջոցով: 1915 թ-ից առ այսօր նրա պատմությունն ուղեկցվում է նորանոր արյունահեղություններով:

Ցեղասպանության ժխտումն այն կատարած հանցագործի համար ունի մեկ նշանակություն. չկա ո՛չ իշխանության ավանդույթի խախտում, ո՛չ էլ զղջում գործած հանցանքի համար: Ամեն քան խոսում է այն մասին, որ հանցագործը վերածվել է ավանդական, այլ կերպ ասած՝ բազմակի հանցագործի: Անպատժելիությունը նրան հնարավորություն է ընձեռում՝ անարգել շարունակելու իր հանցագործությունները: Նա շարունակ վերադառնում է հանցանքի վայր՝ ջնջելու իր հանցանքի հետքերը և նախապատրաստվելու իր հաջորդ հանցագործության համար, ինչպես նաև առաջին իսկ առիթի դեպքում հարվածելու: Այդ պատճառով և ցեղասպանության ժխտումը ոչ այլ ինչ է, քան դրա շարունակումը: Զոհերի՝ անդադար և ատելությամբ լի նվաստացումը, ճշմարտության ամենօրյա խեղաթյուրումն ու պատմության մշտական կեղծումը կրթության բոլոր ոլորտներում նույնպես ծառայում են նույն նպատակին: Ինչի՞ն է հանգեցնում այս ամենը: **Ողջ զարգացման օբյեկտիվ իրողությունները վկայում են, որ թուրքական իշխող էլիտան ոչ միայն անցյալում, այլև ներկայում մեղավոր է հայ ժողովրդի առջև:** Մեր ամենահրատապ և հույժ

կարևոր ցանկությունն է՝ համաշխարհային հանրության ուշադրությունը բևեռել լուրջ վտանգի վրա:

Տարիներ ի վեր մենք փորձում ենք հասկանալ «Արցախյան հակամարտության» բոլոր ասպեկտները: Նվաճողները գալիս և գնում են, բայց հայ ժողովուրդը հազարամյակներ ի վեր շարունակում է ապրել և կառուցել իր քաղաքակրթությունը իր հայրենիքում՝ Հայաստանում/Արցախում: Խորհրդային Միության ժամանակ կատարված անարդարությունը նույնպես չկարողացավ փոխել հայ ժողովրդի բնական զարգացումն ու կամքը: Ադրբեջանի՝ 70 տարիների բռնապետությունը չկարողացավ փոխել ո՛չ պատմական եղելությունը և ո՛չ էլ ժողովրդի նկարագիրը: Եվ դա տևեց այնքան ժամանակ, մինչև լուծարվեց Խորհրդային Միությունը, և խորհրդային դարաշրջանն ավարտվեց: Հայ ժողովուրդն օգտվեց իր իրավունքից և անձամբ որոշեց իր ճակատագիրը: Այստեղ ես չեմ տրվի մանրամասներին: Նրանց, ովքեր այդ առնչությամբ ուզում են ամբողջական ամփոփում ստանալ, կարող եմ առաջարկել հոկտեմբերի 25-ին ժամը **19:56-ին** դիտել պրոֆ. դր. Օտտո Լուխտերհանդտի հետ **իրավաբանների գերմանական-հայկական միության** տեսակոնֆերանսը:

Մենք մեծ մտահոգությամբ ենք դիտում տարածաշրջանում վերջին տարիներին և ամիսներին տեղի ունեցող զարգացումը: Տասնամյակներ ի վեր հայ ազգի դեմ ստեղծվում էր մի հանցավոր դաշինք: Նորն այդ դաշինքում այն է, որ Թուրքիայի նախաձեռնությամբ պատերազմի մեջ են ներգրավվել միջազգային ջիհադիստական ահաբեկչական խմբավորումները: Այդ պատճառով հայ ժողովրդի դեմ հարձակողական պատերազմն ունի նաև ջիհադիստական բնույթ: Ամեն ինչ պտտվում է հայ ազգի և իր հայրենիքի շուրջ: 105 տարվա հանցավոր պլանը չի փոխվել: Ինչպես արդեն նշվել է, այդ պլանը նախատեսում է Հայաստանն ամբողջովին ամայացնել ու զավթել: Արցախի դեմ հարձակողական և բնաջնջման պատերազմն, ըստ էության, պլանի մի մասն է միայն: Եթե նրանց հաջողվի Արցախը զավթել, ապա նրանք կփորձեն զավթել ամբողջ Հայաստանը: Ադրբեջանի ֆաշիստական օլիգարխիան իւելագարության հասնող ռևանշիստական մտասկեռմամբ սպառազինվում էր հայ ժողովրդի դեմ: Թուրքիան տարիներ ի վեր բոլոր միջոցներով փորձում է Ադրբեջանին հրահրել Հայաստանի դեմ, Ադրբեջանն արդիականացնել և նախապատրաստել հարձակողական պատերազմը. նա ոչ միայն խորհրդական էր ու օգնական, այլև աջակցում էր Ադրբեջանին նյութատեխնիկական առումով և, որպես միջնորդ, միջազգային ասպարեզում: 1994 թվականից ադրբեջանական ազգայնամուլները համագործակցում են Թուրքիայի հետ՝ ինչպես հայերի ցեղասպանության միջազգային ժխտման, այնպես էլ Արցախի Հանրապետության դեմ այսօրվա հարձակողական պատերազմի նախապատրաստման և իրականացման համար:

Այդ փաստի առնչությամբ մենք կրկին ականատես ենք եղել, թե ինչպես 20-րդ, սակայն նաև 21-րդ դարում հայ ժողովուրդը, չնայած ցեղասպանության լուրջ վտանգին, մարդկային քաղաքակրթության կողմից թողնվել է բախտի քմահաճույքին: Հայ ժողովուրդը, չնայած ուժերի՝ իր համար աննպաստ հարաբերակցությանը, հերոսական դիմադրություն է ցուցաբերել հանցավոր դաշինքի դեմ: 3 միլիոն հայեր պայքարել են 80 միլիոն բնակչությամբ Թուրքիայի, 10 միլիոն բնակչությամբ Ադրբեջանի և միջազգային ահաբեկչական խմբավորումների դեմ: Արցախի Հանրապետության խիզախ ինքնապաշտպանական ուժերը պաշտպանել են իրենց ժողովրդին և երկիրը ամենաարդիական ռազմական տեխնոլոգիաների դեմ: Արցախն իր ազատության համար վճարել է իր անգնահատելի ուրդիների և դուստրերի թանկագին կյանքերով: Հայ ժողովուրդն իր արիությունն ու ուժը վերցնում է արդարությունից: Նա պաշտպանում է մարդկային արժանապատվությունը: Դա ոչ միայն պատերազմ է հայ ժողովրդի դեմ, այլ նաև բարբարոսության պատերազմ՝ մարդկայնության դեմ: Եթե հայ ժողովուրդը պարտվի պատերազմում, մարդկությունը կկորցնի իր մարդկային արժանապատվությունը և կապիտուլյացիայի կենթարկվի բարբարոսության հանդեպ, ինչը կարող է եզրափակվել մի 2-րդ ցեղասպանությամբ: Այդ պատճառով կոչ են անում հասարակայնությանը՝

Դադարեցրե՛ք թուրք-ադրբեջանական բարբարոսությունը հայ ժողովրդի դեմ:

Դադարեցրե՛ք հայ ժողովրդի դեմ իրականացվող 2-րդ ցեղասպանությունը :

Արցախի Հանրապետության անհապաղ ճանաչու՛մ:

Կեցցե՛ հայ ժողովուրդը:

Կեցցե՛ Հայաստանը: